

Oglas, pripisana itd. Likaju računaju se na temelju obitnog cjenika ili po dogovoru.

Novel za predbroju, oglas itd. Najju se upućnicom ili položnicom post. štedionice u Beču na administraciju lista u Puli.

Kod narudbe valja točno označiti ime, prezime i najbližu poštu predbrojnika.

Tko list na vrijeme ne prima, neka to javi odpravničtvu u otvorenom pismu, za koji se ne plaća poštarina, ako se izvana naplate „Reklamacija“.

Čekovnog računa br. 817/949.
Telefon tiskara broj 38.

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

„Slogom rastu male stvari, a nešloga sve pokvari.“ Narodna poslovica.

Odgovorni urednik i izdavatelj Jerko J. Maholja. — U nakladi tiskara Laginja i dr. prije J. Krmpotić i dr. u Puli. — Glavni suradnik prof. M. Mandić u Trstu (Via Croceta br. 1. II. kat.).

Na početku godine (*)

Eto nas na početku godine na gostoljubiva vrata naših mnogobrojnih znanaca i prijatelja. Dužnost nas veže, da se letimice osvrnemo na staru godinu, da vidimo, da li smo napredovali ili nazadovali pak da odredimo, što nam je uzraditi a da nam ova godina bude bolja i plodonosnija. Nadamo se, da nam se neće zamjeriti ako rečemo koju najprije o našem skromnom radu, pa onda tekar koju o obćenitom djelovanju naše narodne stranke u Istri.

Naš je list dovršio 40. godišnjicu svoga obstanaka, te spada danas među najstarije hrvatske listove. Kano uvijek do sada ostao je vjeran i tečajem ove godine starom svom programu, što no mu ga udariše naši najzaslužniji i najplemenitiji predšastnici. Utemeljen od muževa, koji su nikli iz seljačkih kolibica i koji su svoj vek snovali i radili za seljački stališ Istre, da ga iz duboka sna probude, da ga pridignu i osviešte, nastojali smo i mi, da njihove rodoljubne štope sledimo, da prokretanim putem stupamo, izbjegavajuć svaku stranpuciju, koja bi se kosila s narodnim programom i sa onim plemenitom svrhom, radi koje bijaše zasnovan naš listić.

Naša nije, da sudimo, da li i u koliko smo u tom nastojanju uspjeli i tečajem ove godine, ali toliko možemo kazati mirne duše, da valja pripisati naše neuspjeha više raznim okolnostim i obćenito ljudskoj slabosti nego li našoj dobroj volji i toploj želji. Mi znademmo najbolje sami, da u listu nebijahse sve onako, kako bi moralo biti; da se je možda kojesta uvuklo unj kradomice, što nebijahse na mjestu ili što se nije svakomu svjđjalo; znademmo nadalje, da se nismo sa raznim pitanjima bacili onako živo i intenzivno, kako je to njihova važnost zahtjevala, nu koji pozna našu priliku i koji znađe koliko li bijahse žurbe i posla baš tečajem ove godine za sve nas, koji se okupljamo oko ovog lista taj će stalno baciti rado koprenu zaboravi na sve ono, što mu nebijahse ni po čudi, ni po volji. Mi priznajemo dakle, da bijahse i pomanjkanja i pogriješaka, koje će nam svatko pravedan rado kroz prste pogledati.

Spomenuli smo gori, da bijahse baš tečajem god. 1907. u našoj pokrajini neobične žurbe i izvanredna posla.

Odmah početkom godine stali smo se pripravljati za nove državne izbore, koje se je imalo za prvi put na temelju sveobćeg i jednakog izbornog prava mjeseca maja provesti. Silan je to bio posao za sve one, koji su bili pozvani, da te izbore rukovode i sve potrebito za što bolji uspjeh pripreve.

Na sastanku narodnih pouzdanika u Trstu izabran je bio središnji izborni odbor za Trst i Istru; stvorilo se u Istri kotarske i mjestne izborne odbore i koji se silno uhvatiše u hrvatsko kolo. Tako uređjeni stupili smo u narodnu borbu. Kotarski i mjestni odbori sazivali su re-

*) Radi pomanjkanja prostora izostalo u prošlom broju.

domice narod na sastanku i skupštine, gdje mu se je pučki tumatilo novi izborni red i važnost novih izbora.

Na stotine obdržavalo se javnih i privatnih sastanaka; u svakom ioje većem selu sastala se izbornički, da čuju pametnu riječ i mudar savjet svojih kolodovja i prijatelja. Mnogo bijaše truda i napora i za pučke naučitelje i za marne slušatelje koji su često pobrili na sastanak po više sati iz daleka. Taj je trud i taj napor hvala Bogu i sviesti našega naroda urodo oblatim, da, neočekivanim plodom. Pa ako je istinita poznata tvrdnja, da nesmlje nijedan narod, koji hoće, da živi svojim životom, ni jednu godinu ostaviti bez spomenika svojega rada i nastojanja i da mora u svakoj ubilježiti trag svog napredovanja, to se može naš narod u Istri ponosom na koncu izličeće godine osvrnuti na svoj rad tečajem posljednjih državnih izbora i na spomenik, što si ga je podigao sam sebi mjeseca maja 1907.

Zlatnim će slovima ostati ubilježena u poviesti narodnog pokreta u Istri ta junačka borba, koja je do temelja razorila umišljeno i umjetno stvoreno talijanstvo naše pokrajine i širom otvorila oči službenim i poluslužbenim krugovima, koji su do tada onoj umišljenosti i umjetnosti sljepo vjerovali.

Mjeseca júnija zasjedao je istarski zemaljski sabor u Kopru. Ovo je zasjedanje imalo donesli mir našem narodu Istre. Tomu su se mnogi nadali, ali su ostali ljuto razočarani. Sastali se na dogovor članovi većine i manjine, da utanače uvjeta mira i sporazumljenja. Do željenog uspjeha nije došlo, jer predstavnici talijanskoga naroda neće ni mira ni sporazumljenja ako neimaju oni i nadalje biti gospodari a mi Hrvati i Slovenci njihove sluge. Na sramotni mir naši nemogohse pristati ni za svoj, ni za narodni obraz. Talijanski zastupnici hoće i nadalje borbu, pa neka im bude!

Naši su zastupnici u saboru nastojali, da iztisnu od Talijana bar naš narod što-god dobra i korisna bar na gospodarskom polju, pa ako nisu u mnogom uspjeli kriva je tvrdokornost i zloba njihovih protivnika.

U drugoj polovici mjeseca júlija sastao se prvi put novi državni pučki sabor, koji je zasjedao i posljednja dva mjeseca ove godine. Trojica naših zastupnika nastojala je putem predloga, molba i govora glavno oko toga, da se našemu narodu od strane države priskoči podpora rama ili javnim radnjama na pomoć svuda tamo, gdje je zbog nerodice ili radi elementarnih nepogoda pretrpio velikih šteta. Čvrsto se nadamo, da njihovo nastojanje neće ostati bezuspješno.

U gospodarskom pogledu izličeća godina ubrajali će se u većem alelu Istre među loše godine. U vinorodnom diehu pokrajine imali smo gdje dobru, gdje srednju herbu, gdje nebijahse nesretne tuče. Ostali pridjelci zemlje veđionim su izdali zbog dugotrajno suše ili radi velikih naljova i povodnje. U mnogim će krajevima narod oćutiti veliku nećasticu hrane za sebe i krme za svoje blago. Tuj mu valja pomoći i na to su pozvane kóli zemaljske

koji državne oblasti, koje bijahu na vrijeme o svemu točno obaviještene.

Kratka ova godišnja bilanca, u koliko ju bijaše moguće u jedan novinarski članak stisnuti, odgovara približno našem političkom i gospodarskom radu g. 1907. U glavnom ona nije najnepovoljnija. Na naš aktiv rado bilježimo budjenje narodne svijesti i sjajan uspjeh izbora za carevinsko vieće; za gospodarstveni pasiv nemože nitko od nas preuzeti odgovornost.

Stara nam je dakle godina donela i slatkih i gorkih časova, kojih ćemo se dugo sjećati. A toga će biti i u novoj godini. Samo molimo Boga i uzradimo i sami, da nam donese više slatkih, nego li gorkih. Svatko od nas, bio na kojem mjestu ili u budi kojem zvanju, neka izpunjava s ljubavlju i poštivno svoju dužnost prema sebi, prema narodu i domovini, pak nam je uspjeh sjeguran u svakom poslu i bolja budusnost svima zajamčeno. S tom nadom i s tom željom zapuštammo staru i prelazimo u novu godinu, koja nam bila svima sretna i vesela!

Mandićev jubilej.

Primili smo sliedeću okružnicu te ju objelodanjujemo na znanje i ravnanje našim čitateljima:

Blagorodni gospođino!

Dne 1. siečnja 1908. bit će 25 godina, što je narodni zastupnik prof. Matko Mandić stigao u Trst, da preuzme uredništvo „Naše Sloge“. Pustio je profesuru, pustio je službu, koju su mu nudjali, samo da može slobodan i nezavisan stupiti u narodnu borbu. Ta je borba još i danas vrlo žestoka; u doba pak, kad je Matko Mandić preuzeo u ruke „Našu Slogu“, ta je borba bila očajna.

Ali Mandić nije predao ni pred čime; neustrasivo je stao na braniku narodnih pravica, za koje se hori punih 25 godina. To razdoblje njegova života izprepletano je prognomima, pregaranjem i oskudievanjem. U ostalom, ne treba nam trošiti riječi, da izatkemno važnost uloge, što ju je taj naš prvak igrao kroz celo to vrijeme u kolu našega narodnoga života. Uvjereni smo, da ćete svim srcem i svom dušom prigrliti sretnu namisao nekolicine istarskih rodoljuba, namisao, da se dvadesetpetogodišnjica narodnog zastupnika Matka Mandića čedno ali ipak doćionie proslavi. U tu je svrhu odabran dan 12. siečnja 1908., kojega će se dana prirediti svećarava proslava i svećani banket u Trstu.

Sporazumno s inicijatorima ove proslave obraćamo se na Vas, blagorodni gospođino, nadajući se sigurno, da ćete ovu osnovu u svakom pogledu poduprieti. Potaknuta je misao, da se svećaru na taj dan u znak narodnoga priznanja preda spomen-dar, a pri proslavi da bude saćkupljeno sve, što naše narodno naprezanje u ovim našim krajevima čini i pomaže.

Molimo Vas dakle, blagorodni gospođino, da među Vašim prijateljima nastojite razširiti vjest o ovoj proslavi, da se za banket prijavi što više učestnika te da svi prinesemo svoj obol za predaju narodnoga dara svećaru.

Izlaz svakog četvrtka o podne.

Neizdani dopisi se ne vraćaju nepodpisani ne tikaju a nefrankirani ne primaju. Predplata za poštarinom stoji 10 K u obće, 5 K za seljake i na godinu 10 K u obće, 5 K za seljake i na godinu 10 K u obće, 5 K za seljake i na godinu 10 K u obće. Izvan carevinske više poštarina. Plaća i utičaje se u Puli.

Pojedini broj stoji 10 h., sastavljeni 20 h., kóli u Puli, točn izvan iste.

Uredništvo i uprava nalazi se u „Tiskari Laginja i dr. prije J. Krmpotić i dr.“ (Via Ghalia br. 1), kamo neka se naslovljuju sva pisma i predplate.

Prijave za banket prima u uključivo do petka dne 10. siečnja gosp. Filip Ivanišević u Trstu, ugao ul. Vienna i ul. Valdirivo, blagajnik odbora.

U Trstu, dne 29. prosinca.

Svećanostni odbor.

Vjekoslav Spincić, zast. narodu, predjednik. Sliede potpisi vidjenjih rodoljuba, Trsta i Istre.

Za naše pomorce.

(Interpelacija zastupnika Matka Mandića, i drugova na Njih. preuzvišenosti gg. ministra bogostovja i nastave i ministra trgovine.)

U novinama naših južnih pokrajina i u pomorskim krugovima pronose se glasovi o tom, da posredovanjem c. k. pomorske vlade kni središnja vlada dokinuti c. k. nautičke škole u Primorju i Dalmaciji i odnosne izpite na trg. pom. akademiji u Trstu. Ove škole imale bi po istom izvoru zamjeniti pripravnice za polaganje izpita pomorskih poručnika i kapetana.

Godine 1902. bijahu — kako je poznato — preustrojene nautičke škole i određeno, da dotadnji slobodni nautički tečajji moraju biti obvezani za sve one, koji kane položiti navedene izpite. Zakon taj nije ni danas stupio posve u kriepost, jer se dozvoljava kandidatima, da polažu izpit poručnika i kapetana pa da i nisu redovito polazili propisanu nautičku školu. Taj ničim neopravdani propust u vršenju zakona i propisa, djelovao je neugodno na inteligentnije pomorske krugove, koji uvijedose odmah da se nešto iza brda valja. I neprevareno se. Ide se naime zatim, da se ne samo zakon mimoidje, već da se ga posve zabaci. Evo kako:

Neočekivanim razvojem naše trgovačke mornarice i zbog lošeg i nestalnog [materijalnog položaja njezinih častnika, oćutilo se sve to veću nestašicu istih. Tonu hoće sada navedeni krugovi da doskoče tim, da se dokine nautičke škole, da se mornarici privede iz vana tuđje častnike i da se stvori mjesto dosadašnjih vrstnih, praktički i teoretički izvježbanih kapetana, nekadanje skoro jedino praktički izvježbane častnike.

Protiv takovoj nakani — ako u istinu postoji — moraju ustati svi oni krugovi, kojim loži na sreću procvat i blagostanje naše mornarice i koji žele, da se naši častnici budu mogli i nadalje gleđe sposobnosti, znanja i vrstnoće mjeriti sa njihovim drugovima ostalih pomorskih vlasti.

Današnji dan, kadno je u svakom stališu težka borba za obstanak, traži se od svakoga, da bude na visini svoga položaja, da bude naoružan i znanjem i praksom, a da uzmogne odoljeti svuda vladajućoj konkurenciji. To vriedi osobito za pomorske častnike, kojim nedostaje više da polože po nekadanju, na temelju prakse svoje izpite, već da budu vjesti i vrstni mornari i svećarano naobraženi muževi.

Ovi vladini krugovi, uz koje pristaje jedan dio brodovlastnika, polazeci ili sa stanovništva prištednje ili sa stanovništva nepošteno špekulacije, zaboravljaju, da se

danas ne plove morem na temelju iskustva malim sajkama, već da se hoće dubokog strukovnog znanja, a da se uzmogne ravnanati silnim brodovima i odgovarati za stolice hiljada povjerenog im putujućeg svijeta. Danas nedostaje više poznato junačstvo i odvažnost starih naših kapetana, već se hoće u iskustvo mnogo dubokog strukovnog znanja i vještine, a da se sretno izbjegne tolikim nepogodama vremena i pogibelnim hirovom nevjernog mora.

Prigovor vladinih organa i sebičnih brodovlasnika, da se samo neznan broj nautičkih djaka posvećuje pomorskom zvanju, dočim si većina te mladeži traži kruha posve u drugom zvanju, bio bi opravdan kad se ne bi znalo i htjelo odstraniti povode i razloge tomu pojavu.

Jedan od glavnih razloga, što nautički mladež izbjegava more jest taj, što se zahtjeva, uzprkos tomu, što su pomnožene i proširene nautičke nauke, da svaki častnik, prije nego li takovim postane, prodje stupnjeve ladjarskih služba, počam od najniže i najponizujuće.

Kad bi se što sličnoga tražilo u drugom stanju, tad ne bi bilo nijednoga odvjetnika ni profesora ni liečnika, jer bi svatko od ovih morao prije dokazati da zna pometati školske sobe, čistiti stube itd.

Naši su stari kapetani prošloga stoljeca sa malo strukovnih nauka, sa jako mnogo iskustva, odvažnosti i bistrice u polagali doduše zahtjevano izpite, ali gdje su tadanji i današnji zahtjevi i glede daljnja provitbe i glede veličine brodova, broja putnika, pogibelji putovanja, brzine i očnosti plovitbe? Njih je vodilo mnogogodišnje iskustvo i hvalevrieditna opreznost, dočim se hoće danas k svemu tomu dubokih astronomičkih i metereoloških nauka i svestrane naobrazbe.

Za to se hoće i temeljitog znanja teoretičkog svijju propisanih nauka i svestranog poznavanja svijeta i ljudi, njihovog jezika i života, što se ne može steći inače nego li ozbiljnom i višegodišnjom školom.

Znajujući sve to, nautička mladež ne posvećuje se rado svome zvanju, jer drži da za svoj trud i trošak, za svoju odgovornost i za teški i pregaranja puni život ne biva ni iz daleka primjerenom tomu odštećena.

Toga radi valjalo bi urediti praktične godine mladih pomoraca tako, da ne budu na brodovima smatrani kao jednostavni poslužnici i radnici već kao budući pomorski častnici, kojim se ima život na brodu olakšati i osladiti intelektualnim radom i skromnom odštelom. U tu svrhu morala bi veća i vidjenija pomorska društva u praksu primati takve pitomce u omedjušenom broju te s njima ljudski postupati kano što postupaju vojničke oblasti sa budućim častnicima na kopnu i na moru.

Uz to valjalo bi pomorske častnike riešiti ručnih radnja, poboljšati njihove plaće, osjegurati ih u službi i u starosti, da budu mogli bar u starim godinama imati neku odštelu za tolika pregaranja u mladosti i u muževnoj dobi.

Danas se radi o osjeguranju svijju vrsti radnih sila, pa bi valjalo i na to misliti, da se osjigura ne samo pristopog mornara, već i pomorskog častnika da bude u starosti imao osjegurana obštanka.

Izpuše li se ovi uvjeti, tadu smo stalni, da ćemo imati vrstnih pomorskih častnika, koji će pronositi čast i slavu naše trgovačke mornarice.

Na temelju navedenoga upravljaju podpisani na Njih, preuzvišenosti gosp. ministra trgovine i ministra bogoštovja i nastave ali edeći upit:

1. Je su li istiniti gori navedeni glasovi o napustu nautičkih škola?
2. Ako su istiniti, kako će Vaše preuzvišenosti opravdati takove korake, koji bi zadali teški udarac našoj trgovačkoj mornarici ili zatvorili ili puteve našoj mladeži u široki svijet?

U Beču, 17. prosinca 1907.

Mandić, Laginja, Spincić i dr.

Istra kod društva sv. Jeronima u Zagrebu.

Na temelju imenika članova kućevnoga društva sv. Jeronima godine 1906. bilo je u Istri kod 61 povjereničtva ukupno 909 doživotnih članova. Na prvom ističe se Kastav sa 186 članova, pobrojiv članove povjereničtva Kastav, Klana, Rukavac i Sv. Križ skupa. Zatim dolazi Pazin sa 102, Buzet sa 47, Tret sa 45, Berseč sa 37, Lošinj mali sa 35, Nerezine sa 34, Žrnjina sa 31, Krk sa 29, Mošćenica sa 26, Baška sa 25, Tinjan sa 23, Cres i Vrhnik po 20, Omilalj sa 19, Karolja sa 17, Pula sa 16, Dobrinj Lovran, Opatija, Volosko i Kanfanar po 14, Vepričac sa 12, Boljun, Medulin i Vrana na Cresu po 11, Lanište i Punat po 10, te ostalih 30 povjereničtva sa manje od deset članova.

Samo 8 mjesta i gradova imade; po svih zemalja gdje žive Hrvati, više članova nego li Kastav, a to su redom Zagreb, Marija Bistrica, Djakovo, Split, Trojstvo, Novi, Zadar i Karlovac.

Osim navedenih 186 doživotnih članova imade jošte do 30 Kastavaca začlanjenih širom Istre, koji ne obitavaju u Kastavčini.

Medju godišnjimi članovi ističe se Kastav na drugom mjestu.

Kako dolazi Kastav do tolikog broja članova? Evo ovako:

Već od nekoliko godina uvela je „Gospodarska sveza“ u Kastvu na predlog g. Kazimira Jelusića običaj, da svako godine začlani po 2 a od ove godine unapried po 4 svoja člana srečkom doživotno u društvo sv. Jeronima, a isto tako i općina Kastav na predlog istoga gospodina da začlani doživotno 10 najboljih učenika, koji svršavaju pučku školu, i to od svake škole po jednoga. Tako je i za g. 1907. začlanjeno novih 14 članova a nasledi li se ovaj hvalevrieditan običaj i nadalje, brojili će se s vremenom na stoline, većinom mladih članova, ovog prekoristnog društva za pučku prosvjetu.

Ove godine izdalo je društvo ove knjige: — 1. O narodnom gospodarstvu od dra. Milobara. 2. Život sv. Pavla od dra. Vimer. 3. Hrvatska pjesma. Izbor umjetnog pjesništva za puk. Uredio Miloković. 4. Poučni razgovori. Knjiga II. 5. Danica koledar za 1907. 6. Ljetopis i imenik društva za 1906.

Sadržaj krasnih ovih knjiga iznaša preko 1300 stranica običnog formata, pa sve to dobije se za 1 krunu kod godišnjih ili za pol krune kod doživotnih članova, ako računamo na članarinu od 10 kruna 5% tako, da svaka knjiga ne zapada niti 10 filira.

Hrvati Istre! Začlanite se u društvo sv. Jeronima. Ugleđajte se u Kastav!

Pogled po Primorju.

Puljsko-rovinjski kotar:

Pula.
Ovdječnja pješačka pukovnija Succovaty proslavila je dne 4. t. mj. 25-godišnjicu svoga obštanka.

Vlastnik pukovnije barun Succovaty visoki vojni dostojanstvenik došao je tom zgodom navlaš u Pulu. Vojnici su štajerski Slovenci, kršni inteligentni momci, oficirski zbor otmen.

Prigodom 50-godišnjice smrti slavnoga vojskovođe Radetzky-ja, obdržavalo je dne 5. t. mj. na 8 sati u večer u prostorijama „Hotel Belvedere“ „Veteranako društvo Priestoljousljednik Rudolf“ svečanu proslavu sa odnosnim koncertom.

Vinkuran.

U nedjelju dne 12. i. 1908. „Hrvatska Čitaonica“ u Vinkuranu obdržavat će drugu godišnju glavnu skupštinu sa sliedećim dnevnim redom:

1. Pozdrav predsjednika;
2. Izvješće fajnika i blagajnika;
3. Izbor novog upravnog odbora i 4. Evcntualja.

Lošinjnski kotar.

Veliki Lošinj. Crkva sa protuhrvatske demonstracije. Začudili čete se dragi stioici kada doznate što se događa e Velošinjnskoj crkvi, gdje žalbože zapovjeda još takozvana kamora, pošto tu vlada znameniti kroačolđer župnik don Rocco Stuparich.

U ovoj crkvi prigodom velikih nevčanosti pjeva se misa uz orgulju, a taj zbor je sastavljen, kako se može razumiti, od takozvana „nobilita“, dakle svi čisti „florentinci“. I ove se je godine pjevala na sam Božić jedna pastoralna misa, dočim na Stjepanovo nije niti za lijek bilo vidjeti pjevača na orguljama, a to u znak demonstracije proti kapelanu M. Marčiću, koji je tog dana morao čitati misu, Pop Marčić je iredentni strašno na zubu, a najviše poslije zadnjih opć. izbora, pa zato su ti crkveni pjevači uzeli i ovu prigodu da proti njemu demonstriraju. Sjegurno je, da don Roko zandijase za ovu demonstraciju još na dan Božića, moguće još i prije, bez da ju je zapriečio ili obavijestio svoje kapelane. Ali tko ne bi posumnjao da su i njegovi prsti po orijedi.

Sada se pita javno mnjenje nije li sramota da šaćica usijanih glava demonstrira u crkvi proti jednomu kapelanu, koji nije ništa drugo kriv, već to — što ne puše u iredentistički rog, jer stoji uz ogromnu većinu veloselskog pučanstva (%), jer radi za njegovo osvješćenje i za njegov napredak.

Žalbože, veloselski puk je predobar, a ogromna većina nije još osvješćena, pa stoga trpi ove krivice, što mu ih nanašaju talijanski signori, a medju njima najviše njihov župnik Don Roko.

Ovaj nozna jezika ogromne većine, a kad propovjeda bunca uvijek onu istu, onako na božu, a da ga nitko ne razumi. Ako što hrvatski čit, to ti izadje neki mismas, da mora Bog sjegurno začepiti uši. Svakom zgodom ovaj jedini branitelj latinstine u krškoj biskupiji nastoji da utučne u kraj kakvu hrvatsku molitvu ili obred a uvede latinski. Krštili dijete hrvatskim imenom neće ni za živu glavu. I u prošlog godini, budući prisiljen, nadjenju je na krstu jednom djetetu ime Ljubica a upisao ga je Amala. Kako pa ovaj veloselski biskup bilježi hrvatska imena u razne matice to je pravi skandal.

A krška biskupija? Ona miruje, ona ne vidi svega ovoga; pa ima i pravo, jer se radi o jednom monsignoru, o jednom talijanu, ili bolje rekuć o vodji veloselskih talijana. Ali uz to Roko ima velikih protekija.

Ali tko će pitati neće li biskupija uzeti u zaštitu i svoje kapelane premda su Hrvati? To je drugi posao; valja raditi diplomatski, ne valja se nagliti. U naglosti nije mudrosti! A narod, interesi hrvatskog pučanstva, jezik te većine? Ovo je drugi posao. Dosta da su crkve pune, pa ne mari da li se propovjeda hrvatski ili u jeziku pol miša i pol pića, puk je puk pa ga se malo prestraši i on će svaku potvrditi i reći „šior šior“.

Daljno oštrije izraze za suda, ispuštamo, te upozorujemo Presvj. gosp. Biskupa da majstorskom rukom ozdravi poznate mure. Ta Mahnić se nije prestrašio oprirati ni istom ministarstvu, jer je bila stvar pravedna. Neka se dakle no boji učiniti svoju dužnost u Velomselu. A našo u Velomselu molimo da se međjutim poprpe te čekaju neko vrijeme. Možda da se ipak u Krku mrknu. (Op. uređ.)

Krški kotar:

Krk. — + Ljudevit Sučić, c. k. lučki pristav u Krku, u dobi od 49 godina. Dne 27. pr. mj. bio mu je krasan

aprovod. Pokojaik bijaše kršćanin i Hrvat od glave do pete, i riešju dielom, od svih ljubljen i štovan.

Voloski kotar:

Iz Opatije nam pišu. Ovdje se je ustrojilo posebno društvo za promicanje prometa sa tudjincima. Pravila za novo društvo jesu jurvo potvrđjena. Zanimanje za novo društvo jest dosta živahno jer se je već prijavilo 6 članova utemeljitelja, 82 redovita i 32 podporna člana.

Pazinski kotar:

Predavanje u Pazinu.

Prošle nedjelje, dne 5. siečnja, predavao je gosp. prof. M. Zgrablič o Praznojvjerju. Sliedeće nedjelje je na redu predavanje gosp. kot. veterinaru Pravdoslava Rebecka: Kužne bolesti domaćih životinja. Početak: u 10^h pi. p. u Narodnom Domu.

Porečki kotar:

Iz Montrilja. Prošlo je doduše nekoliko vremena, da Vam se nijesmo javili i da Vam nijesmo ništa odgovorili na ispravak našeg dičnog plovana, nu bolje ikada nego nikada.

Na taj ispravak opažamo, da za cijelim litanijama onih „nijo latina“, on nije ni najmanje pobio činjenice, koju smo mu predbacili, već da mi ćemo uvijek tvrditi, što smo o njemu tvrdili i da smo pripravnij sjajno dokazati kotiko smo naveli u 54. broju e. Vaseg lista.

Nijedne od naših općinara ne znače ni ne sjeda se za onog M. Pinčana, kojeg naš mnogočastni spominje u ispravku. Mi mu kažemo, da bi bio bolje učinio da je duo zvoniti Zdravu Mariju propadajućoj stranci, kojoj on pripada. Mi mu ne bismo zamjerili da on drugdje misli nego li mi, ta Talijan je, al zahtjevamo, da se ponaša prama nama kako se svećeniku pristoji, da točno vrši svoju dužnost i da se ne mješa u naše privatne poslove.

Mi mu preporučamo, da naše ljude na oltaru ne napada a najmanje tada, kad oni ne zasluže. Čestitog našeg općinara nazvao on bez ikakvog povoda čovjekom bolesnog razuma, bez da bi pomislio da naš Anton Rajko, ako bi bio zlijha umobolan, ne bi mogao upravljati toli velikim gospodarstvom, u kojem imade posla 6 pari volova.

Kako mnogočastni zanemaruje svoju dužnost, neka služ dokazom i ova činjenica: Na dan Tijelova nije učinio u jutro procesije rekavši da je blagdan, te da će ju učiniti poslije podne; al vidi, poslije podne se nije nijedan odazvao njegovom pozivu da nosi baldakin i propelo, dapače ni ženske.

Još jednu i za danas zadnju. Kada su naši Montriljci proslavili pobjedu naših zastupnika, naš Degrassi kao da će pobješnit, pa u propovjedi na Tijelovo medju imim kaže: Vi mislite da ste proslavili Laginja a ne znate da ste proslavili Bartolito. I na to mu opet primjetismo da mi znamo što činimo, da njega nije briga što činimo, da se on nema mješati u izbornim poslojima ni za Vátovca ni za Bartolito, već da je dr. Laginja naš otac, koji će dokolati moći i ovdje u našim zapuštenim krajevima slaviti svoju pobjedu.

On nema prava ovdje, medju nama, zagovarati ni jednoga ni drugoga Talijana, ovdje smo svi do jednog Hrvati i kao takvo želimo da nas i plovani Degrassi priznaje. Montriljci.

Koparski kotar:

Iz Koprna nam pišu: Kako Vam bude poznato, ustrojili smo ovdje dramatičko društvo „Istra“, kojemu je svrha ta, da prosvjetli i podučni naš zapušteni narod ovdje i u susjednih mjestih Istre. Mlado naše društvo pozabavilo nas je krasno na zadnji dan stare godine to jest na Silvestrovo u večer, na čemu mu izričemo najsrdačniju hvatu.

Ovo se pripravilo da puzi duševnog užika i našim vrednim Dekanatom, među kojima je predstavljalo u nedjelju dne 5. o. m. j. Tuj je sudjelovala i naša „Zvezda“. Zahvalni moramo biti pjevačkom-tamburaskom društvu „Zvezda“, koje nam je priredilo već nekoliko lijepih zabava i koje je u život privelo dramatičko društvo „Istra“. Samo tako napred, kličemo našim dječim muzevima, koji su stupili na čelo tim društvima!

Iz Roča. Jedan hrvatski zastupnik u Roču, rođen Slovenac, koji je u zadnjoj općinskoj sjednici glasovao proti da se daće našim krasanom toliko potrebitu cestu Lupoglava-Lanišće, sada zahtjeva od pregledavaoca mesa da mu izdaje svjedodžbe u talijanskom jeziku.

Toliko našima do znanja.

U Roču 3. I. 1908.

Iz Buzeta piša: Nije gorega nego kad te brat eran oti i nanasa škodu i ruši zajedničku kuću; nije većeg i zalostnijeg ala nego li kad svoj svoga unistava. Zar da ne protegnemo ove riječi na predstojnika želj. postaje Buzet (Počekaj), g. A. Schweizera (tako se on podpisiva na svoju nečast!), brata odličnog kranjskog političara i Slovenca, koji svoju sedamogodišnju djevojčicu šalje u talijansku školu u Buzetu, koja nimalo ne pozna talijanskog jezika? Al da, baš zato valjda šalje svoje nevino dijete u školu, gdje će naučiti samo, i ništa više, mrziti jezik svojih roditelja i rugati se Hrvatima i hrvatskom jeziku, o čem smo se već osvjedočili. Zar ne g. Švajcar, Vi dadoste matineom u školu da vam ju odgoji i naobrazi, ali kad ju dadoste u ovu svrhu u talijansku, dakle u tuđinsku školu, onda sami sebi napisate — svj. dodžbu siromastva. „Povero o maligno“? Ako vam nije možda po čudi hrvatska škola u Buzetu ili još bliža ona u Slumu, a Vi manjim troškom mogoste nekoliko svoje diete u koju bližu slovensku školu na željezničkoj pruzi, ali nikada ne smjedoste pružiti pomoć talijanskoj strani i pomoći joj umjetnim načinom držati talijansku školu u Buzetu, koja ne bi mogla obstojati bez hrvatske zavedene djece i roditelja. Ali pri tom debelu sjenu baca na g. predstojnika druga činjenica, što je dao svoju kćerku na hranu u Buzetu najzagrizenijom strančaru i protivniku našeg naroda, noime u obitelji g. Bigatta, c. k. poreznog blagajnika.

Ovoliko, da se zna i preko granica Istre.

Lanišće.
U subotu dne 4. t. m. j. bio je izabran župnikom od čestitih župljana vič. gosp. Josip Vrbka dosadašnj župe-upravitelj. — Novome župniku, uzor svećeniku i rodoljubu naše najiskrenije čestitke. Živio ga Bog i ravnao dugo i dugo vrijeme povjerenim mu narodom. Živio.

Franina i Jurina.

Fr. Dakle si čul novitadi z Maloga Lošinja.

Jur. Ne, povij ce je novoga.

Fr. Padelina ki je bil poslual omu mačinu plovanu i Gijvanica da su se lipo poklonili plovanu.

Jur. A ce se ni Gijvanica zaklinjal da neće nikada plovanu gluava otkrit.

Fr. Lahko je tuo reč, ma kada je bilo za oženit sina s Padelinom kćerom,

šal je lipo i ponizno plovanu, i kada je čul sve one pametne besede. kie naš plovau mu je rekao, vas se je zgrozil i pokajal tako da mu je malo fall zlo prišlo.

Jur. A Padelina ce govori.

Fr. Padelina je kunteat da je sve pasalo na dobro i drugi put da se neće s poprdili pacat.

Jur. Bog daj njemu i svim našim pumel.

Fr. Dunke sijor Fortunato da se jadi, zač ga nismo izabrali za župana u Pičnu. Ne samo da se jadi, ma on da pobira po gradu i neke podpise proti županu.

Fr. Znaš ča Jurina. Ako s njim govoriš, reci mu ovako: sijor sudac (tako će mu bit dražje nego da ga zoveš po imenu) kad su bili balotacioni ste mogal dopeljat vašu kumpaniju da se merimo a sada je prekasno.

Jur. Drito gren va' njegovu butegu i tuli to ču mu reč, neka si zbrise z glave on i njegovu sotoštrmati da čemo njega ni nijednega talijana stavit za župana.

Fr. Ma če se skust...!

Razne primorske viesti.

Matko Mandić.

Kako javljeno dne 12. t. m. j. proslaviti će se u Trstu 25-godišnjica novinarskog rada nar. zastupnika, profesora i svećenika Matka Mandića.

Svečanost će započeti prije podne sa svečanim matineom, s prolomom i svečanim predavanjem počastnoga dara. Za tim će biti banket. Za ovaj se može prijaviti u g. Filipa Ivaniševića ul. Valdirivo br. 17, ili u »Slavenskoj knjižari« g. Josipa Goranjca ul. Valdirivo br. 40. Prijave prima takođerj restaurater hotela »Balkan« gospodin Kögl. Družtva, koja bi htjela biti službeno zastupana pri izručenju počastnoga dara, neka to prijave ili uredništvu »Balkana«, ili uredništvu »Educatie«.

Znamo da kani više njih brzojavno pozdraviti svečara, nu držimo, da će biti puno pametnije i svečarevom srdcu ugodnije, ako se na mjesto brzojavne čestitke podari dar Družbi sv. Ćirila i Metoda.

Narodni darovi. Gosp. Josip Jurdana učitelj u Lanišće šalje za Družbu sv. Ć. i M. K 16-39 sabranih prigodom izbora novog župnika Veleč. g. J. Vrbka. Veleč. g. Ante Petris kurat u Rabu šalje za »Družbu« K 2— a za »Djačko pripom. društvo« K 2—.

Veleč. g. Ferdinand Hrdy župnik u Sv. Lovreču na Labinjstini šalje za Družbu sv. Ć. i M. iznos K 8-48 a za Djačko prip. društvo u Pazinu K 8-43; darovaše: Ferd. Hrdy K 10—, Franjo Pitrocha vjeroučitelj u Moravskoj K 4—, Roman Lolek vjeroučitelj u Českol K 3—, Martin Diminić Simunov postajevodja u Krpinu K 0-86. U istu svrhu darovaše g. Mate Mavar Rubeski (Kastav) K 8-25. Veleč. g. Šime Defar župnik u Voloskom daruje 5 K Bratovštini Hrv. ljudi u Kastvu.

Za oprost od čestitanja platili su Bratovštini po 5 K: Franković Fran, ravnatelj učiteljske škole; Jakac Jakov, profesor i Grosman Miroslav, nadučitelj, svi iz Kastva te Ivan E. Vrabec, kapelan u Zminju. — Na Božić u večer u kući prof. Jaka na prijedlog Kazimira Jelusića, opć. načelnika, veselo je društvanje sakupilo za Bratov. 17 K. Istom je zgodom prof. Vjekoslav Spiničić, narodni zastupnik, uručio blagajniku Bratovštine kao božićnicu 100 K.

Veleč. Fran Stefanutti, Trebič, daruje Družbi K 4, da počasti g. zastupnika prof. Matka Mandića, koji se je tekom 25 godišnjeg uredovanja N. S. držao u narodnoj borbi gesla: »stranger non flectar« dočeka kao zlatni jubilej. »Naše Sloge«.

Veleč. g. Anton Ortolani, župeupravitelj u Mošćenich šalje za »Družbu« K 45-90, sakupljenih kao dobru ruku na prvi od godine u Mošćenich. I u Mošćenčkoj Dragi od rodoljubnih mladića De-

sković Vladimira, Rubinić Cvjetka i Mitrović Vinka. Ugledali se u njih i ostali mladići širom naše domovine.

Gosp. Jakov Puhaj Pula (Tivoli) daruje Družbi u ime oprosta od čestitanja svojim prijateljima i znanacem K 5. — Živio!

Dne 6. I. 1908. sakupilo veselo društvo u Vrbniku u kući g. A. Toljanica, a na predlog g. A. Petrića K 10 za vrbničko radničko društvo, te im se odbor ovim putem u ime radnika najljepše zahvaljuje. Ugledali se i drugi u ovaj lijepi primjer. Živili darovatelji.

Profesorska mjesta na hrvatskoj gimnaziji u Pazinu. Početkom školske godine 1908. i 1909. popuniti će se na c. t. gimnaziji sa hrvatskim naukovnim jezikom u Pazinu tri profesorska mjesta, i to dva za klasičnu filologiju i jedno za prirodoslovlje.

Imenovanje. Službeni list donosi, da je ministar nastave imenovao upravitelja gospodarske popunitbene škole u Kastvu Matiju Šepića privremenim glavnim učiteljem na učiteljstvu u Kastvu.

Kako postupa Lloyd sa svojimi agentij i G. Innocent Cosulich, Lloydov dugogodišnji agent u Lošinj malom primio je od Frankfurtera i družine pismo, kojim mu se sa 1. siječnja 1908. otkazuje služba a da nisu zato navedeni nikakovi razlozi. Viest se je neugodno dojmila pomorskog svieta u Lošinj. Namjesto Cosulich do lazi — znate li tko? — g. Ivan Martinolić kr. talijanski konsularni agent. Stvar ne treba komentat.

Naš drug »Omnibus« donasajući ovu viest u svom talijanskom dielu oštro napada ovaj postupak Lloydove bezobzirno i nesmotrene uprave.

Novi roman V. Car Emina o Istri.

Već u prvom broju »Savremenika« godine 1908. počima Car Emin, roman iz savremenoga istarskoga života: »Nove borbe«. U ovom će romanu Car Emin svojim vrstnim pripovjedačkim talentom izneti nove ideje, koje pokreću životom istarskih Hrvata.

Pisac obrazlaže sam ovako osnovnu misao svoga djela: »Do sad smo mi u Istri bili jedno tielo protiv neprijatelja, danas nakon polučenih uspjeha, u toj borbi, na izmaku naše »narodne copeje« — to se tielo rastvara i u tom rastvaranju niču nove klice, nove misli, koje radjaju »nove borbe«.

Kralj dolazi u Istru.

»Izgleda već kao sjegornu, da će kralj Franjo Josip ovoga siječnja doći radi opravka na more, i da će se zadržati nekoliko vremena na Ćikatu u M. Lošinj«.

Zlatna misla nadbiskupa Posilovića.

Dne 8. agusta 1908. slaviti će zagrebački nadbiskup preuzviš. g. dr. Juraj Posilović svoj 50-godišnji svećenički jubilej. Za ovu se proslavu spremaju velike svečanosti u nadbiskupiji.

Što nećeš da drugi tibi čini, no čini ni ti drugomu. Tako bismo mogli doviknuti austrijskim Talijanom, koji se tuda, da im njemačko školsko društvo »Schulverein« poniemćuje njihovu djecu. Austrijski Njemci bacili su se svom Zestinom na ponie mćenje talijanske djece u južnom Tirolu ili u Trentinu. Mi odu-djujemo najodlučnije svako raznarodjenje tuđe djece, jer čutimo najbolje mi sami kako to nas boli kad vidimo kako istarski Talijani danomice otudjuju i raznarodjuju našu hrvatsku djecu.

Trentinski Talijani digli su glasau vapaj proti poniemćenju njihove djece, te su izdali talijanski prevod obračuna njemačkog školskog društva. Prevodu je dodano par riječi poticaja Talijanom, koje ih zovv, da ustanu na obranu od njemačke pogibelji. Talijanske novine našeg Prilmerja bilježe sudutno taj vapaj svoje braće, pa dočim oštro prosvjeduju proti nasilnom postupanju Niemca u Trentinu,

zaboravljaju na svoje postupanje proti nama u Primorju, koje postupanje nije nimalo bolje ili plemenitije od njemačkog.

Naši Talijani imali bi najprije kod kuće pošteno i ljudski postupati s našom djecom i onda tekar prosvjedovati proti divljakom postupanju u Trentinu, inače nemaju pravo da se tuže. Medjutim evo što o njemačkom školskom društvu mislimo:

»Schulverein« — to društvo samo priznaje, — napreduje orijaski i stvara njemačke narodne tvrdjave u krajevima, gdje živi tek 5000 Njemaca preina 850.000 Talijana. Društvo »Schulverein« na široko je zanovalo svoju germanizatornu akciju i pred njom Talijani strepe jer im suprotstavila slabšašu »Legu«, koja uzmiče i prepusta neprijatelju zemljište.

Zalimo i radi toga napredovanja pan-germanstva zabrinuti smo i mi. Nama nije svejedno, što se Niemac siri u čisto talijanskim zemljama, jer i ako haradi u po-daljem susjedstvu, to nam je svejednako u susjedstvu kao neprijatelj, močan, veliki neprijatelj, koji davno već kuca i na naša vrata s druge strane.

Talijani su zabrinuti radi kuće, koja im gori, a u isto su doba nepravedni prema susjedima u Gorici, Trstu i Istri. Niemce obtužuju kao hajduke na tuđem, a sami su zakleti neprijatelji tuđe sloboda i tuđe prosvjete, gdje im je povjestna nepravda uzakonila tiraniju. Vele, da je »Legu« prealaba prama »Schulverein«. Naravno, kad ta ista »Legu« guši materinji glas u grlima 200.000 hrvatske i slovenske djece u Istri, silući to bielo roblje da se ndmetne u izrude i da prokune materinje mlekce.

Nikakvo dakle čudo, što se poniemćuje talijanski Trident, kud je »Legu« preklj posao da potaljanči hrvatske i slovenske zemlje.

Kvarnersko parobrodarsko društvo.

Baš ovih dana je odbor u Krku razaslao proglaš na stanovnike Kvarnerskih otoka, Istre, Dalmacije i Slovenije na podpunu izplatu dionica do konca siječnja 1908. Ovom prilikom je razpisana i treća emisija dionica, kod koje mogu udioničtvoovati stanovnici čitave Istre, Dalmacije i Slovenije, dok su kod prvih dvih emisija mogli udioničtvoovati jedino stanovnici Kvarnera. Temeljna glavnica je ustanovljena na pol milijuna kruna, od koje su do sad razprodane dvie trećine na samom Kvarneru i u većinom među pučanstvom otoka Krka.

Razprodaja dionica i uplaćivanje povjerenom je štedioničkim društvima u Velikom i Malom Lošinj; Nerezinama, Cresu, Omišlju, Dobrinju, Krku, Vrbniku, Baški, Puntu, Puli, Pazinu, Voloskom, Lovranu, Barbanu, Buzetu, Stokovcima, Tinjanu, Bermu, Kašteliru, Roču, Podgradcu, Motovunu, Opriju, Vepricu; onda gospodarsko-trgovačkim društvima u Susku, Unijama, Martinšćici, Belom i Dubašnici. Za Dalmaciju je povjerenja razprodaja dionica »Hrvatskoj vjerskoj banci« u Dubrovniku, te njezinim podružnicama u Zadru, Spljetu i Šibeniku, a za Sloveniju »Gospodarskoj Zvezi« u Ljubljani.

Frankopanski grad. Da se očuva u Kraljevici kaštel bivše vlasništvo hrvatskih velikana Frankopana, da to, kako se baš sada o tome radi, ne dodje u tuđe nama nimalo prijateljske ruke, nego da to ostane svojinom hrvatskoga naroda — ustrojilo se je, kako su novinski oglasi jur objavili, pod pokroviteljstvom prečastnog hrvatskog episkopata te prvih naših velikaša kao i inih rodoljuba društvo na dionice, da se taj krasni kaštel, sva svojina Isusovačkog reda talijanske mlatačke provincije, od ovih prekupi, te uredi kao morsko kupalište i to: jedan dio za svećenike, a drugi opet za svetovnjake, koji žele da se u ubavom našem Primorju a na najkrasnijoj njegovoj točki u mjestu Kraljevici užiju ljepoga i zdravoga morskoga zraka a i otpočinka.

Ideja je ta već obzirom na samu svrhu, kao i obzirom na to, da taj hrvatski amanet nezapane u ruke tuđinaca, u kojima bi bio rasadnikom turčinštine a na štetu našega imena i jezika, toll plemenita, da se od nje plemenitija pomisliti neda.

Zato je upravo sveta dužnost cijeloga hrvatskoga naroda, gdje god se samo naša riječ čuje bez razlike vjere i političke boje, da ovo koli humanitarno toll i patriotičko poduzete svim mogućim silami podupre.

Na nama je dakle sada i na nikome drugome da ta nezaboravna starina Frankopanski kaštel ostane našom svojinom, pa da se u njem ne bane tuđinac, koji su se na žalost začeli već širiti u našem divnom Primorju, a na našu veliku štetu.

Poimence držimo pred očima našu krasnu Kraljevicu, pa da se obistinilo ono za čim se je išlo da se naime taj kaštel preuredi kao sanatorij za nekoliko stotina magjarske djece — to bi bilo zadalo vrlo težak, da ne reknemo smrtni udarac dičnome našem Hrvatskom Primorju.

S toga na okup hrvatski narode!

Kupujmo dičnice morskog kupališta „Frankopan“, da nam se tako očuva dična ta naša starina.

Držimo, da ne bi smjelo biti kod nas lijele bolje stojećeg čovjeka, koji ne bi kupio dičnicu, s jedne strane sebi da koristi, a s druge opet da iskaže harnu uspomenu našim velikanima.

U to ime mi ovo humanitarno i rodoljubivo poduzete našim čitateljima a i cijelom hrvatskom narodu najtoplije preporučamo.

„Hrvatska straža“.

Izašao je 6 (zadnji) broj ovoga (V.) godišta, sa bogatim sadržajem. Spominjemo: Vratimo se silogizmu; Lurd pred sudištem vjere i nevjere; O spiritizmu u Engleskoj; O reformi društva sv. Jeronima; Slovensko pismo dr. Kreka, itd. itd.

Vruće preporučamo tu smotru svakomu učenom Hrvatu. — Uprava je u Krku. — Cijena 6 K, za djake i učitelje 3 K na godinu.

Novi poštanski biljezi.

Nove su poštanske biljege od 1, 2, 3, 5, 6, 10, 12, 20, 25, 30, 50 i 60 kruna.

Biljege od 1 pare imaju sliku cesara Karla VI. pod čijom je vladom država uzela pod svoje ruke poštu. Biljege od 2 pare imaju sliku cesarice Marije Tereze, od 3 pare cesara Franju Josipa II., od 6 para cesara Leopolda II., od 12 para cesara Franju I., od 20 para cesara Ferdinanda I., od 5, 10, 25, 30, 35, 50, 60 para i od 1 K i 10 K sadašnjega cesara u raznim načinima, a od 2 K kaštel u Schönbrunu, od 5 K dvorsku palaču u Beču. — Sadašnje biljege vriede do 31. svibnja t. g. te sa 1. lipnja neće biti više u vriednosti. Do 31. lipnja moći će se ipak promieniti stare sa novim biljezima.

Tekom ove godine biti će stavljeno u promet i nove tiskanice.

Ubojica Sarafova — mrtav.

Ubojicu Sarafova htjeli su uapsiti kad su ga spazili u jednom vlaku blizu Bukarešta. On je na to skočio preko prozora te je pao među kola i ostao na mjestu mrtav.

Slovački rodoljub župnik.

Poznati slovački rodoljubi župnik Andrija Hlinka bio je nedavno kod pape u Rimu. Podastao je papi Piu X. molbu, da bi ga opet namjestio u njegovu župu. S obzirom na ovu činjenicu, neki je česki list donio viest, da je papa izaslao ablegata, koji bi imao povesti iztragu proti biskupu Aleksandru Pravyu u Spišu (Zipsu). S madjarske se strane naproti tome izjavljuju, da Hlinka u obće nije bio primljen u audienciju kod pape, nego mu je kurija svjetovala, neka se obrati na svoju predpostavljenu oblast, nadžupnika u Ostrogonu, koji je u ovoj stvari jedino nadležni forum.

Jeftino Česko

PERJE

— za krevete —

5 kg. novo čihano K 9'60, bojska K 12'—
blele pabuljice čihane, 18'— " 24'—
kao saleg blele pabu.

Ilice čihane „30'— " 36'—
razazilje se franko pouzrećem.

Zamjenjuju se i prima natrag uz naknadu tovar. troška.

Benedikt Sachscl, Lobes, br. 259
pošta PILSEN, Česka.

Narodnom občinstvu preporuča svoju bogato snabjevenu robnu trgovinu

Marko Zović

krojački majstor

PAZIN — Narodni dom.

Naručbe obavlja brzo i točno uz umjerene cijene.

Želudčane kapljice

prije zvane i poznate pod imenom

Markove kapljice

sredstvo proti slabosti želudca, imenito proti pomanjkanju leka za jelo, proti grizu i grčevima u želudcu i trbuhu, proti nadutosti od vjetрова. Poslije teškog masnog ili preobilnog jela podupiru paravnu probavu i tucet 4K, 5 tuceta 17K, 10 tuceta 32 K, franko postavljeno na svaku poštu.

Molim izvolite mi poslati još 12 bočica želudčanih kapljica jer mi nužno trebaju pošto na meni upravo čudovno, Božo Fazic, Kaštel stari. Molim poslati mi jedan tucet kapljica pošto sam uvjeren, već kod prijašnjih narudba da djeluju izvrsno, te su svakom zgodom isto molim prijateljski preporučiti. — Ovakvih dopisa, koje ne mogu sve ovdje navesti haadem još mnogo, to stoje svakome na vid.

Ove kapljice pripravila samo Gradska ljekarna u Zagrebu, pak zalo treba kod narudbe pisati točno na adresu:

Gradska ljekarna Zagreb,
polag trga sv. Marka 20.

Objava otvorenja.

Podpisani časti se ovim obznanimi P. n. občinstvu grada Pazina i okolice da je otvorio vlastiti

Urarski i zlatarski posao

u kući gosp. Antona Bertoša u Pazinu.

Mnogogodišnje njegovo iskustvo i do sada stećeni dobar glas radi solidnih i jeftinih radnja, dovoljno mu je jamstvo, da će ga dovoljan broj P. N. mušterija posjetiti.

Dragutin Gailhofer.

GLAS!

Potpisani časti se javiti p. n. gospodi trgovcima i pekarima, da je izručio zastupstvo svog mlina za donju Istru i otoke gospodinu

Lacku Križu u Puli

na kog neka se izvole svi obratiti, koli za informacije, toll i za naručbe, jer će na ovaj način najbrže i najtočnije posluženi biti.

Vinko Majdič

Valjični mlin u Kranju.

Oslikavan a 3 srebrnimi kaljama u Gorici godine 1891. 1894. 1900.
Častna dijelova i zlatna kaljama u Vidnu godine 1903.
Zlatna kaljama i zasluzni krst u Rimu godine 1903.

J. Kopač

Svjjećarna na paru
J. Kopač, Gorica, bl. Sv. Antona b. 7.

Preporuča pred. svećazstvu, crkvenom starešinstvu, p. n. slavnom občinstvu svjedoče iz prijemnog pismoga voška. Kilogram po K 5'— Za prijemnost jamčim s K 3.000. Tuzana Myrtha, Styraz, Štija i stakla sa vjedno svjedlo po jaftinij cijeni. Og. Trgovcima preporučam svjedoče za pogrebe, sa boćino drven, voštani svjetci i med najjeftinije vrsti sa veoma niskom cijena. Kod vasak kupujem u svakoj množini po najnižoj časovnoj cijeni.

— Na nakljev kaljama cijena franko.

Utjeljena god. 1894. **NARODNA TISKARA** Utjeljena god. 1894.
LAGINJA i dr. Pula, via Giulia, 1.

Preporuča sl. občinstvu svoju

tiskaru, knjigovežnicu, papirnicu i tvornicu pečata.

U papirnici mogu se dobiti sljedeći:

Molitvenici:

Utjeha starosti. Čvrsto uvezan. Tiskan velikim slovima, po K 1'60, 1'80 i 2'50.
Isus prijatelj djece. Čvrsto i liepo uvezan, po K —'60, —'70, —'75, —'80, —'90 i 1'—.

Andreo đunar. Molitvenik za djecu, po K —'40, —'50, —'60, —'70 i —'90.

Sv. Anton Padnanski i. njegovo štovanje. Elegantno uvezan po K 1'60 i 1'80.

Vrtić Gospodnji. Uvezan u kožu, po K 3'—.

Iljeb nebeski. Uvezan u baršumastu crnu kožu sa zlatorezom po K 3'80.

Slava Boga a mir ljudem. Uvezan u finu kožu po K 4'—.

Vijence bogoljubnosti. Uvezan u fine tvrde korice po K 2'40 i 4'—.

Pomolimo se. Uvezan u veoma finu kožu po K 7'60.

Pobožni učenik. Uvezan u mehku crnu kožu po K 1'80.

Pobožni mornar. Uvezan u tvrde korice po K —'80.

Našom nakladom izaše su sljedeće knjige: Ob uljudnom i pristojnom ponašanju po K —'40.

Putovanje N. V. B. „Marije Terezije“ na Male Antile i Kubu. Pjesma, K —'40.

Rat u Kini. Pjesma, K —'40.

Brzi računar ili pregledna knjižlica za proračunavanje dnevnice, K —'80.

Knjižlica najboljne nadnice (u hrvatskom, njemačkom ili talijanskom jeziku) K —'60.

Komisionalno knjižlice, K —'80.

ISTARSKA POSUJILNICA u PULI

Prima zadrugare, koji uplađuju sadružnih dijelova jedan ili više po kruna 50.

Prima novac na štednju od svakoga, ako i nije član to plaća od istoga 4 1/2% dinsto bez ikakvog odbitka.

Vraća na štednju uložene iznose do 1000 K bez predhodnog otkaza, a iznose od 1000 K ako se nije kod uložnja suglasno ustanovilo vodi ili maxij rok sa otkaz, uz otkaz od 8 dana.

Zajmove (posude) daje samo zadrugarom, i to na hipoteku ili na mjenice i sadružnice uz garanciju.

Uredovni sati svaki dan od 9—12 sati prije podne i 3—6 sati poslije podne; u nedjelju i blagdana ostim juijla i augusta mjeseca od 9—12 sati prije podne.

Družtvena pisarna i blagajna nalazi se u vialo Carrara vlastita kuda (Narodni Dom) prvi pod deano, gdje se dobivaju pobliže informacije.

Ravnateljstvo.